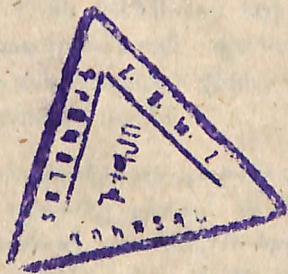

ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ
ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ
ԲԱԺՆԻ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

№ 1

ՄԱՍԿՎԱ— 1938 թ.

ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ
ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺՆԻ

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Տ ՈՒ

№ 1

ԲԱԺԻՆ 1

ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ-Ի ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆՆԵՐԸ

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ № 175

ԽՍՀՄ ՆԵՐՔԻՆ ԴՈՐԾԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻ
1938 թ., 5-ը սեպտեմբերի

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԳԺԿ ՅԵՐԿՐԱՑԻՆ ՅԵՎ ՄԱՐԶԱՑԻՆ
ՎԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

Մի քանի ԶԱԳՍ-երի աշխատակիցների կողմից դեպի աշխատավորության պահանջներն ունեցած քաղաքացիի և բյուրոկրատական վերաբերմունքի դեպքերը համալսակի դառնալու մասին:

Վերջերս հաճախակի յեն դարձել բողոքները՝ դեպի քաղաքացիների դիմումները (վորոնք դիմում են ԶԱԳՍ պահանջվող փաստաթղթերը ստանալու համար) չառ ԶԱԳՍ-երի աշխատակիցների կողմից ցուցաբերվող քաղաքացիի և անհոգի վերաբերմունքի դեպքերի առթիվ:

Դիմումների և բողոքների մեջ արտահայտվում են արդարացի անբավականությունն այն մասին, վոր ակտերի զրգերով վկայական ստանալու համար, խնդրատուները հաճախ բաղձաթիվ անդամ գնում են ԶԱԳՍ, ամիսներով չարչարվում են պետք յեղած փաստաթուղթը ըս-

СПРАВОЧНИК

Отдела актов гражданского состояния НГВД СССР
Арм Гиз ССР, Ереван, 1939 г.

տանալու համար: Առավել դժվար է վկայական ստանալ ուրիշ քաղաքից կամ չրջկենտրոնից:

Այսպիսի դեպքերում խնդրատուներին բազմիցս նամակներին ՁԱԳՍ-երը ուղղակի չեն պատասխանում:

Այդ բողոքների ստուգման ու հետազոտության ընթացքում պարզվել է, Վոր նրանց մեծամասնութիւնը միանգամայն արդարացի չեն և հետեւանք են ՁԱԳՍ-երի աշխատակիցների կողմից դեպի իրենց պարտականութիւններն ունեցած խայտառակ վերաբերմունքի:

Հակառակ մեր բոլոր պահանջներին և զգուշացումներին դեպի խորհրդային քաղաքացիների կարիքները հողատար և ուղադիր վերաբերմունք ցույց տալու անհրաժեշտության մասին, ՁԱԳՍ-ի աշխատակիցները դեպի այդ կարիքները մնում են խուլ և անտարբեր:

Ակտերի դրքերով տեղեկանք տալու խայտառակ քաջջուկի բնութոյշ դեպք է տեղի ունեցել Սմոլենսկի մարզի Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ի չրջբյուրոյում:

ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ-ՔԿԱ Բաժնում ստացվել է Մոսկվայում ապրող քաղ. Յուդիմայի բողոքը Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ի չրջնաային բյուրոյի աշխատակիցների կողմից տեղի ունեցած քաջջուկի մասին, վորտեղից նա 7 ամսվա ընթացքում չի կարողացել յերեխաների ծննդյան վկայականներն ստանալ: Նրա բոլոր փորձերը նշված վկայականներն իր քրոջ միջոցով ստանալու, վորն ապրում է Սուխինիչից 13 կիլոմետրի վրա և վորը մի քանի անգամ այդ վկայականների համար դնացել է ՁԱԳՍ, ինչպես նաև Մոսկվայից հատկապես այնտեղ մեկնած Յուդիմայի տղայի միջոցով անցել է ապարդյուն: Միայն չնորհիվ Մոսկվայի ՁԱԳՍ-ի Հոկտեմբերյան ռայբյուրոյի միջամտության և վերջինիս յերիցս պահանջի, Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ի չրջբյուրոն վերջապես ուղարկել է ծննդյան վկայականները:

ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ-ՔԿԱ կողմից այդ բողոքի առթիվ կատարված հետազոտությամբ Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ի չրջբյուրոյի աշխատակիցներին— հրահանգիչ Յեզորովայի և դործավար Անտոնովայի կողմից տեղիք տված քաջջուկի փաստը հաստատվել է: Հաստատված է նաև այն, վոր քաջջուկի այդ փաստը յեղակի դեպք չէ: ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ ՔԿԱ աշխատակիցը Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ում գտնվելու ժամանակ այնտեղ ներկայացել է տասնվեց տարեկան Շպանցեվան, վորը յեկել է Յարոսլավլ քաղաքից վկայական ստանալու: Շպանցեվայի հայտարարութիւնից յերևում է, վոր նա հարկադրված է յեղել վկայականի հա-

մար Սուխինիչի գալ, քանի վոր վկայականն ուղարկելու մասին նրա կողմից արած դրավոր հարցումներին վոչ մի պատասխան չի ստացել:

Այդ առթիվ սկսած 1937 թ. նոյեմբերի 15-ից մինչև 1938 թ. հուլիսի 28-ը ՁԱԳՍ-ի Յարոսլավլի բյուրոն հարցումներ է ուղարկել ինչպես Սմոլենսկի մարզի ՔԿԱ և Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ի բյուրոն (այդ դրութիւնները հայտնաբերվել են Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ում), բայց վոչ մի արդյունք չի տվել, Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ի բյուրոն վկայականը չի ուղարկել մինչև իր՝ Շպանցեվայի գալը:

ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ-ի հրահանգը կոպիտ խախտելու և բյուրոկրատիզմի նշված փաստերը բավարար չափով աղացուցում են Սմոլենսկի մարզի քաղ. կացության Ակտերի Բաժնի պետ ընկ. Լադերսոնի վերաբերյալ և կոնկրետ ղեկավարության բացակայութիւնը ստորին ուղակների վրա:

Չափադանց հատկանշական է 1937 թ. դեկտեմբերին նրանց կողմից Սուխինիչեսկի չրջբյուրոյի աշխատանքը ստուգելու համար ՁԱԳՍ-ի աշխատանքի հետ քիչ ծանոթ հրահանգիչ Պախոմովի դործուղումը, վորը ՁԱԳՍ-ի բյուրոյի աշխատակիցներին տվել է անիմաստ և սխալ, հրահանգին բացահայտ հակասող ցուցմունքներ:

Չնայած վոր Սուխինիչը մարզի ՔԿԱ Բաժնից գտնվում է յերկաթուղով մի քանի ժամվա հեռավորության վրա, հրահանգիչ Պախոմովի ստուգումից հետո անցած ութ ամսվա ժամանակամիջոցում, քաղ. կացության ակտերի Բաժնի պետ ընկ. Լադերսոնը չնայած այդ ՁԱԳՍ-ի անբավարար վիճակի մասին յեղած ահազանդումներին (Յարոսլավլի քաղ. ՁԱԳՍ-ի նամակը Շպանցեվայի դործի վերաբերյալ) նրա աշխատանքը վոչ մի անգամ ստուգման չի յենթարկել:

Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ի աշխատանքների ավելի հաճախակի բոտուղման անհրաժեշտութիւնը նաև թելադրվում էր նրանով, վոր ինչպես հայտնաբերվել է ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ ՔԿԱ հետազոտողի կողմից՝ այդ բյուրոյի ՁԱԳՍ-ի վորջ աշխատանքը գտնվել է խառն վիճակում, ինչպես որինակ՝ ակտերի դրքերը լրացվել են անխնամ, բացակայել է ՁԱԳՍ-ի փաստաթղթերի հաշվառումը, արխիվը թափթիված է, գտնվել է տանիքում հատակի վրա թափված փոշոտ և քրքրված վիճակում, բաղմաղավակների դործերը ձևակերպվել են կոպիտ թերութիւններով:

ՆԳԺԿ-ի Սմոլենսկի մարզի վարչության ՔԿԱ կողմից ՁԱԳՍ-երի նկատմամբ տարվող պատահական ղեկավարութիւնը հասցրել է այն

11-2840498

բանին, վոր Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ը կուտուրական հիմնարկության փոխարեն դարձել է մի հիմնարկություն, վորը բացահայտորեն չի համապատասխանում ՁԱԳՍ-երի առաջ դրված խնդիրներին:

ՀՐԱՄԱՅՈՒՄ ԵՄ՝

1. Բոլոր հանրապետությունների, յերկրային և մարդային ՆԳԺ-ի և ՆԳԺ-ի վարչությունների ՔԿՍԲ պետերին՝ ստուգել (առաջին հերթին այն ՁԱԳՍ-երը, վորոնք քաղաքակրթական բողոքներ են ստացված) բոլոր ՁԱԳՍ-երի քաղաքային և շրջանային բյուրոների կողմից քաղաքացիների, ուրիշ քաղաքների և շրջանների հարցումների կատարումը փաստաթղթեր ուղարկելու մասին: Բոլոր հայտնաբերված քաղաքակրթական և բյուրոկրատիզմի դեպքերի առթիվ, մեղավորներին յենթարկել խիստ տուժի, ընդհուպ մինչև դատի տալը:

2. ՆԳԺ-ի Սմոլենսկի մարզի վարչության ՔԿՍԲ պետ՝ պետական անվտանգության ավագ լեյտենանտ ընկ. Լադերսոնին Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ի շրջաօրոյի աշխատանքների վրա հարկ յեղած հսկողություն չունենալու և ՁԱԳՍ-ի աշխատանքը հետադուրսելու համար ՁԱԳՍ-ի հրահանգների հետ բոլորովին անծանոթ աշխատակից գործուղելու համար՝ անել նկատողություն:

3. ՆԳԺ-ի Սմոլենսկի մարզային վարչության պետ՝ պետական-աշխատանքային ընկ. Ջադուլինին՝ Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ի շրջաօրոյի կապիտան ընկ. Ջադուլինին՝ Սուխինիչեսկի ՁԱԳՍ-ի շրջաօրոյի այն աշխատակիցներին, վորոնք ՁԱԳՍ-ի փաստաթղթեր տալու գործում տեղի յեն տվել քաղաքակրթական յենթարկել խիստ տուժի:

4. Ձգուշացնել ՁԱԳՍ-ի բոլոր աշխատակիցներին, վոր դեպի խորհրդային Միության աշխատավորությանը, վորոնք դիմում են ՁԱԳՍ-ի կողմից այս կամ այն փաստաթղթերի և պարզաբանումների համար, վոր հոգատար և անուշադիր վերաբերմունքի համար մեղավորները կյանք-թարկվեն ամենախիստ պատասխանատվության:

Այս շրջաբերականը հայտարարել ՔԿՍԲ և ՁԱԳՍ-ի շրջանային բյուրոների աշխատակիցներին:

ԽՍՀՄ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻ
ՏԵՂԱԿԱԼ, ԴԻՎ. ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐ՝ ԶԵՐՆԻՇՈՎ

ԲԱԺԻՆ 2

ԽՍՀՄ ՆԳԺ-ԿԲԱԲ ԴԻՐԵԿՏՎԱՆԵՐԸ

ԲՈԼՈՐ ՔԿՍԲ ՊԵՏԵՐԻՆ

26 ոգոստոսի, 1938 թ.

№ 1495754

Մի քանի անգամ պահանջվող կրկնակի վկայականների վրա պարտադիր կարգով նշում կատարելը այն մասին թե, վոր հիմնարկությանը պիտի ներկայացվի այն:

Այն հարցի մասին թե պետք է արդյոք սահմանափակում կատարվի կրկնակի վկայականներ տալու ժամանակ, յեթե համեմատաբար կարճ ժամանակամիջոցում արդեն ստացվել է 2-3 և ավելի կրկնակի վկայականներ՝ հայտնվում է՝

Համաձայն հրահանգի 197 հոդ. ծանոթության կրկնակի վկայականներ տալու բոլոր դեպքերում (առանց պետտուրքի դանձման) վկայականի վերին աջ անկյունում կատարվում է նշում՝ «Այսինչ հիմնարկություն ներկայացնելու համար»:

Այս դեպքերում ՁԱԳՍ-ի աշխատակիցների կողմից այդ պահանջը խստիվ կատարելու պայմաններում, վոր մի փորձանք չի լինի, յեթե վորեւե մեկն ավելորդ անգամ կրկնակի վկայական ստանա, քանի վոր նշում կատարված լինելու դեպքում, նշված հիմնարկությունից բացի, վորեւե այլ հիմնարկություն վկայականը չի ընդունի:

Ինչ վերաբերում է այն դեպքերին, յերբ վկայականը պահանջվում է 197 հոդ. նշված վորեւե նպատակի համար, այդ դեպքում յեթե կարճ ժամանակամիջոցում վկայականը պահանջվել է 3-4 անգամ, ՁԱԳՍ-ի աշխատակիցը պարտավոր է խնդրատուի հետ զրույց ունե-

նախու միջոցով պարզել, թե ինչ նպատակի համար և պահանջվում վկայականը և ինչու կարճ ժամանակամիջոցում կրկնվում և պահանջը: Յեթե խնդրատուին վկայականն անհրաժեշտ և անցադիր ստանալու համար, այդ դեպքերում վկայականի վերին մասում պետք և կատարել հետևյալ նշումը՝ «այսքան ժամանակամիջոցում այս վկայականը պահանջվել և յերրորդ, չորրորդ և այլն անգամ»:

Ընդհանրապես, վորպես կանոն ընդունել, վոր յեթե տվյալ վկայականի պահանջը կրկնվել և 3-4 անգամ (ի հարկե պայմանով, վոր խնդրատուն իրավունք ունի տվյալ վկայականը ստանալու իր համար, առայի համար, և այլն) պարտադիր կարգով կատարել նշում՝ «ինչ նպատակի համար և ստացվում վկայականը»:

ԳԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

ԳԱՂԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ԲՈՂՈՐ ՊԵՏԵՐԻՆ

19 ոգոստոսի, 1938 թ., № 1495263

Մահվան ակտի յոթերորդ սյունակը լրացնելու ժամանակ անպայման մահացածի տարիքը նշտելու մասին:

Ինչպես հայտնում և ԽՍՀՄ Պետականին կից ԺՏՀԿՎ-ը զանազան մարդերից ուղարկված մահվան ակտերի յերկրորդ որինակներն ստուգելուց, հայտնաբերված և մեծ քանակությույն մահացածների տարիքի վրա ճիշտ գրանցման դեպքեր: Առանձնապես այդ վերաբերվում և մինչև 5 տարեկան հասակ ունեցող մահացածներին: ՉԱԳՍ-ի աշխատակիցները հաճախ ցույց են տալիս ծննդյան տարեթիվը, ամիսը, ամսաթիվը, վորը չի համապատասխանում յերեխայի ապրած ճիշտ տարիների, ամիսների և որերի քանակին: Գյուղխորհուրդների մեծամասնությույն առաջին յերեսի 7-րդ սյունակում չեն գրանցում տարիքը, այլ այդ գրանցումը կատարում են ակտի մյուս յերեսին՝ «ինչքան ժամանակ և մահացածն ապրել մահվան գրանցման վայրում» սյունակում:

Հաճախ այդ սյունակում նշված տարիները, ամիսները և որերը թիվը փոխանցվում և գրանցվում և մատիտով առաջին յերեսի 7-րդ սյունակում:

Նման գրությունը ԺՏՀ Վարչության կողմից կատարված մշակումները բերում են միանգամայն վրձն ճիշտ արդյունքների:

Անհրաժեշտ և միջոցներ ձեռք առնել չընկնողից ստացվող յերկրորդ որինակները մանրադնին ստուգման յենթարկելու և նշված թերություններն ուղղելու, թույլ չտալով թերություն ունեցող ակտերի ուղարկումը մարզային ԺՏՀՎ:

Անհրաժեշտ և մանրամասն հրահանգել թերություններով ակտեր ներկայացնող բոլոր չընկնողին, մանրադնին ստուգման յենթարկել ակտերի ճիշտ լրացումը:

Ձեռնարկված միջոցների մասին հայտնեք:

ԳԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

ՆԳԺԿ-Ի ԱՐԽԱՆԳԵԼՍԿԻ ՄԱՐԶԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ ԳԿԱՔ ՊԵՏԻՆ

Պետսեն ԳԿԱՔ ԲՈՂՈՐ ՊԵՏԵՐԻՆ

23 ոգոստոսի 1938 թ., № 1494116

Արխանգելսկի մարզի ԳԿԱՔ-ի կողմից ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ ԳԿԱՔ 1938 թ. հունիսի 14-ի № 1492701 դիրեկտիվով առաջադրված խնդիրները միշտ չըմբռնելու մասին:

Դուք գրում եք, վոր գյուղխորհուրդների քարտուղարների խորհրդակցություններ անցկացնելու հնարավորությույն չունեք, քանի վոր այժմ չընկնողին հրահանգիչները զրադված են ՆԳԺԿ վարչության պետի առաջադրանքի կատարմամբ, վորը կայանում և ըստ գյուղխորհուրդների ստուգման յենթարկել ազդարնակչությանը գրանցումների մեջ ընդգրկված լինելը:

Ձեր այս նամակը ցույց և տալիս, վոր դուք բոլորովին ձեզ համար չեք պարզել այն խնդիրը, վորը մեր դիրեկտիվով գրված և ձեր առաջ: Խնդիրը կայանում և հետևյալում. վորպեսզի գյուղխորհուրդների քարտուղարների ապագատները շարժողության մեջ դրվի կառավարության 1936 թվի հուլիսի 27-ի վորոշումը կատարելու համար, անհրաժեշտ և հանդիպել քարտուղարների հետ և այդ անել ինչքան կարելի յե շուտ:

Այնքան, վորքան կարճ ժամանակամիջոցում բոլոր գյուղխորհուրդները չընկնողին անհնար և, այդ պատճառով մենք առաջարկել ենք հրավիրել քարտուղարների խորհրդակցություն ըստ չընկնողի և այնտեղ նրանց հետ խոսել մեզ հետաքրքրող հարցերի շուրջը: Միանգամայն հասկանալի յե, վոր խորհրդակցության հրավիրելը ինքնանպատակ չե և այնտեղ, վորտեղ հնարավոր և չընկնողին զնալ դյուր:

խորհուրդ, այդ անկասկած ավելի լավ է: Ճիշտ է, խորհրդակցութիւնը չըջանում ունի այն առավելութիւնը, վոր այնտեղ չըջրահանգչից բացի ներկա յեն լինում նաև չըջրաժանմունքի պետը, նաև թՏՀ ներկայացուցիչը, սակայն մյուս կողմից չըջրահանգչիչը տեղում հնարավորութիւն ունի քարտուղարի հետ խոսելու ավելի հիմնականորեն և մանրամասն (և բացի այդ, կազմակերպելու կոլտնտեսականներին, կոմյերիտականներին, բազմազավակներին և այլոց ակտիվի ոգնութիւնը): Այդ խոշոր առավելութիւն է: Այդ պատճառով միջոցներ ձեռք առեք, վորպեսզի չըջրահանգչիչները գյուղխորհուրդները մեկնելուց (ինչպիսի դործով ել ուղում է մեկնեն) անպայման կիրառեն մեր 14-ը հունիսի № 1492701 դիրեկտիվով առաջադրված բոլոր միջոցառումները:

ՔԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆ
ՔԿԱՐ ԲՈՂՈՐ ՊԵՏԵՐԻՆ,

16 հուլիսի, 1938 թ., № 1493999

Քաղաքացիական կացության ակտերի գրքերից տեղեկութիւնները ծխա-տնտեսական մատյանները փոխանցում կատարելը գյուղխորհուրդների քարտուղարներին թույլատրելու մասին:

Շրջանային ՁԱԳՄ-երի բյուրոներին արեք կարգադրութիւն, չըջրահանգչի կենտրոնում գտնվող գյուղխորհուրդին հնարավորութիւն տալու առիթը մի անգամ քաղաքացիական կացության ակտերի գրքերից փոխանցելու ծխա-տնտեսական մատյան տեղեկութիւններ նոր ծնվածներին, մահացածների, ամուսնացածների և ամուսնալուծվածների վերաբերյալ:

ՔԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆ
ԿԱԶՄ. ՀՐԱՀԱՆԳԶԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔԻ ՊԵՏ ՊԵՏԱՆՎՏԱՆ-
ԳՈՒԹՅԱՆ ԱՎ. ԼԵՅՏԵՆԱՆՏ ՊՈԿՐՈՎՍԿԻ

ՔԱՂ. ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ԲՈՂՈՐ ՊԵՏԵՐԻՆ

13 հուլիսի, 1938 թ., № 1493739

Քաղաքացիական պետնպատի առթիվ դիմումներ տալու ժամկետների մասին ԽՍՀՄ Առժողովմատի պարտքաւման կից գրութիւնը:

Հարակից ուղարկվում է ԽՍՀ Միության Առողջապահական ժողովրդական կոմիտեի մարմիններին պատճեն հասցեագրված Յարոսլավի Մարզգործկոմի նախագահին և դիտութիւն:

ՔԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆ
ԿԱԶՄ. ՀՐԱՀԱՆԳԶԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔԻ ՊԵՏ ՊԵՏԱՆՎՏԱՆ-
ԳՈՒԹՅԱՆ ԱՎ. ԼԵՅՏԵՆԱՆՏ ՊՈԿՐՈՎՍԿԻ
ԽՍՀՄ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏ
№ 07-4/2

21 հունիսի, 1938 թ.

Քաղ. Յարոսլավի

ՄԱՐԶԳՈՐԾԿՈՄԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ
Ի պատասխան № 999. 1048

Պատմեն՝ ԽՍՀՄ ՖինժողկոմՍԱՏԻՆ

Պատմեն՝ ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ ՔԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

ԽՍՀՄ Ֆինժողկոմատի հետ համաձայնեցված ԽՍՀՄ Առժողկոմատը հայտնում է՝

Քաղաքացիական մայրերին պետական նպաստ նշանակելու և վճարելու կարգի մասին ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի կողմից 1937 թ. մայիսի 22-ին հաստատված հրահանգը չի սահմանափակում բազմազավակության համար պետական նպաստ նշանակելու միջնորդութիւն հարուցելու ժամկետները: Այդ պատճառով պետական նպաստ կաճող է նշանակվել նաև անցած ժամանակի համար, այն դեպքում, յեթե քաղաքացիական մայրն այդ նպաստի մասին դիմել է նրա համար իրավունքը ծագելու օրից մի տարի անց (հրահանգով նախատեսված այլ հանգամանքների առկայության պայմանով):

Այն դեպքերում, յերբ Մարզգործկոմը անհրաժեշտ է համարում նպաստի վճարումը անցած ժամանակի համար սահմանափակել, նա պարտավոր է տվյալ հարցի վերաբերյալ ամբողջ նյութը յուր յեզրահացութեամբ ներկայացնել ԽՍՀՄ Առժողկոմատ, վորին ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի 1938 թվի փետրվարի 22-ի № 245-47 վորոշմամբ թույլատրված է ԽՍՀՄ Ֆինժողկոմատի հետ յուրաքանչյուր կոնկրետ դեպքում վորոշելու 1937 թվի մայիսի 22-ի հրահանգի 5 և 6 հոդ. հոդ. բովանդակությամբ:

ԽՍՀՄ ԱՌժՈՂԿՈՄՍԱՏԻ ՄՄՊ ՎԱՐՁՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏ՝

ՄԱՆԱՆՆԻԿՈՎԱ
ՃԻՇՏ Ե՝ ՊԱԿՐՈՎՍԿԻ

ՆԳԺԿ-Ի ԳՈՐԿՈՎՍԿԻ ՄԱՐԶԻ ՎԱՐՁՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂ. ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ
ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺՆԻ ՊԵՏԻՆ

Պատմեն՝ ՔԱՂ. ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺՆՆԵՐԻ ԲՈՂՈՐ
ՊԵՏԵՐԻՆ

21 հուլիսի 1938 թ. № 1492674

Անչափապես յերեխաների գրանցված անունները ուղղելու
կարգի մասին:

Դուք հարցնում եք այն մասին, թե կարելի՞ չէ բավարարել քա-
ղաքացի Յաբլինսկու միջնորդությունը ծննդյան ակտերի գրքում
գրանցված յուր աղջիկ Ռեվեկկի անունը վերա-ի ուղղելու մասին:

Հայտնում եմ՝ ինչպես յերևում է հիշված դիմումին կցված փաս-
տաթղթերից (դպրոցի, տնային կառավարչության տեղեկանքները և
այլն) անվան ուղղման հարցը ծագել է նրանից, վոր Յաբլինսկու
աղջկանը մանկությունից չըջապատում բոլորի կողմից կոչվել է վոչ
թե Ռեվեկկա, ինչպես նա գրված է ծննդյան ակտերի գրքում, այլ՝
Վերա: Տվյալ դեպքում, չնայած, վոր գրքերում գրանցումը կատար-
ված է յեղել ճիշտ և այդ մասին վեճ չկա, սակայն ի նկատի ունենա-
լով այն փաստը, վոր աղջկանը բոլորը կոչել են Վերա և նա ինքը
ուրիշ անուն չի ունեցել և վոր տվյալ դեպքում մենք գործ չունենք ա-
նունը փոխելու միջոցով վորևե մեկի հանցագործ անցյալը թաքցնելու
և այլնի փորձ կատարելու հետ, ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ ՔԿԱԲ գտնում է հնա-
րավոր՝ կատարելու դիմողի խնդիրը գրանցումն ուղղելու մասին:

Այդ վոգով պետք է քննել ու վճռել անչափապես յերեխաների
անունները փոխելու մասին յեղած նույնանման դիմումները. յեթե
ծնողների միջնորդությունը հիմնավորված է և վստահություն է
ներշնչում, գրանցման գրքերում նրանց խնդրած ուղղումները կա-
րելի չէ կատարել: Այդ դեպքում պետք է նկատի առնել, վոր մի-
այն ծնողների դիմումների վրա հիմնվել վոչ մի դեպքում չի կա-
րելի: Անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր առանձին դեպքում համոզվել
նրանում, վոր անվան փոփոխման հարցի ծագումը իսկապես կեն-
սական պահանջ է և վոչ միայն ծնողների ցանկություն: Յերեխա-
յի անվան ամեն մի փոփոխում պետք է հիմնավորված լինի հե-
տեվյալ փաստաթղթերով՝ դպրոցի, տնային կառավարչության,
պիոներական և կոմյերիտական կազմակերպությունների և այլ տե-
ղեկանքներով:

Այն դեպքերում, յերբ ԶԱԳՍ-ի որդանները վորևե կասկածի առ-

կայություն դեպքում իրենք անմիջականորեն չեն կարողանում վորո-
շել յերեխայի գրանցումն ուղղելու հարցը, ծնողների դիմումը հա-
մապատասխան փաստաթղթերի հետ պետք է ուղարկել ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ
ՔԿԱԲ՝ հարցը լուծելու համար:

Ինչ վերաբերվում է ծննդյան ակտերի գրքերում չափազան ան-
ձանց անվան, ազգանվան ուղղում կատարելուն, այդ դեպքերում
գործը բոլորովին այլ բնույթ է կրում: Այն դեպքերում, յերբ
ԶԱԳՍ-ի որդանները գտնում են, վոր ակտերի գրքերում գրանցումը
կատարված է ճիշտ և հետևապես խնդրատուն չի ունեցել վոչ մի
հիմք և իրավունք՝ փոխելու յուր անուն ազգանունը, գրանցումն
ուղղելու մասին դիմումը պետք է մերժել: Խնդրատուն կարելի չէ
բացատրել, վոր անունը կամ ազգանունը նա կարող է փոխել միայն
անուն ազգանունը փոխելու մասին յեղած ընդհանուր կանոննե-
րով:

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

ՔԱՂ. ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ԲՈՂՈՐ ՊԵՏԵՐԻՆ

14 հունիսի, 1938 թ. № 1492657

Չոգտագործված բլանկներով ՁԱԳՍ-երի գրքերը արխիվ հանձնելն արգելելու մասին:

Մի շարք հանրապետություններում և մարզերում մեր կողմից կատարված հետազոտությունների միջոցով հայտնաբերված և տարված վերջին ՁԱԳՍ-երի գրքերը արխիվ հանձնելու դեպքեր չոգտագործված 10-20 յերբեմն ավելի թվով բլանկներով:

Հետագայում նման դեպքերը կրկնվելուց խուսափելու համար, առաջարկում ենք Ձեզ, բոլոր ՁԱԳՍ-երին հրահանգել այն մասին, վոր գրքերը չոգտագործված բլանկներով չհանձնվեն արխիվ, այլ շարունակվեն նաև նոր տարում համարակալումը սկսելով առաջին համարից և միայն բոլոր բլանկները ոգտագործելուց հետո գիրքը հանձնել արխիվ:

Տեղերում հետազոտություն կատարելու ժամանակ այս դրու-թյունը պետք է մանրամասն ստուգման յենթարկվի:

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

ՔԱՂԱԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ԲՈՂՈՐ ՊԵՏԵՐԻՆ.—

14 հունիսի 1938 թ. № 1492701

Բնակչությանը հարյուր տոկոսով Բաղաֆացիական Կա-ցության Ակտերի գրանցումով ընդգրկելու միջոցառում-ների մասին:

Բնակչության բնական շարժման հաշվառման գործում ունենք վորոշ հաջողություններ, այնուամենայնիվ մի շարք մարզերում և

հանրապետություններում հատկապես ծայրամասերում բնակչու-թյան ընդգրկումը, Բաղաֆացիական Կացության Ակտերի գրանցու-մատ դեռևս հեռու յե լրիվ լինելուց:

ՈՍՀՄ Կենտգործկոմի և Ժողկոմխորհի 1936 թվի հունիսի 27-ի վորոշումը՝ ծննդյան և մահվան գրանցումը պարտադիր լինելու մա-սին, մինչ այժմ չի հասցված գյուղական բնակչության լայն մաս-սաներին, մասնավորապես առանձին շրջաններում:

Վատ և կիրառվում հիշված վորոշման 4-րդ և 6-րդ կետերը, ըստ վորի գյուղխորհուրդների քարտուղարների վրա պարտականու-թյուն և դրվում ազդարարել բնակչությանը կառավարութայն այդ որենքի մասին, ապահովել հարյուր տոկոսով և ժամանակին ծնունդ-ների ու մահացությունների գրանցումը: Գյուղխորհուրդների քար-տուղարների մեծ մասն անդամ չգլխեն այդ որենքի գոյութայն մա-սին: Կառավարութայն այդ վորոշմամբ նախատեսված գյուղ-խորհուրդների քարտուղարներին ՌՈՖՍՀ Քր. Որ. քրեական պա-տասխանատվութայն կանչելը իրենց վրա դրված պարտականու-թյունները՝ ծնունդների և մահացությունների լրիվ գրանցումը ա-պահովելու գործը չկատարելու համար, վորպես կանոն անտես և առնվում: Նույնը և քաղաքացիներին 25-100 ռ. տուգանելու վերա-բերյալ ժամանակին գրանցել տալուց խուսափելու համար:

Պետական նպաստ վճարելու վերաբերյալ որենքը, վորը պետք է խոշոր խթան հանդիսանար ծնունդները ժամանակին և գլխովին գրանցելու համար, շատ դեպքերում տեղական կազմակերպությունե-րի և մեր աշխատակիցների բացատրական թույլ աշխատանքի չնորհիվ այդպիսի խթան չի հանդիսանում, բնակչությանը չի բացատրված ծնունդները ժամանակին գրանցելու, նրանց չաահգրգույնությունը չի պարզաբանված վոր միայն ժամանակին գրանցել տալը կարող է փրկել նրանց յերեխաները տվյալ մոր պատկանելությունը ապացուցե-լու դժվար և բարդ գործից և հնարավորություն կտա կարճ ժամա-նակամիջոցում առանց վորևե ձգձգումի ձեվակերպելու բաղմաղավա-կության համար պետնպաստ ստանալու գործը:

Անկասկած կառավարութայն 1936 թ. հունիսի 27-ի և հունիսի 27-ի վերհիշված վորոշումների իրականացման դեպքում, բնակչու-թյան ընդգրկման և ծնունդների ժամանակին գրանցելու հաջողու-թյունը կլինեի ավելի շատ և ընդգրկման տոկոսը հասցրված կլինեի մինիմումի:

Վողջ բնակչությանը գրանցումներով ընդգրկելու հարցը 1939թ. հունվարին կայանալիք մարդահամարի կապակցությամբ առանձնահատուկ նշանակություն է ստանում:

— Միանգամայն պարզ է, վոր ինքը մարդահամարը տալիս է ազգաբնակչության միհակագրության միանվագ պատկերը, և մեր խնդիրը կայանում է նրանում, վոր մարդահամարի արդյունքների հիման վրա բնակչության հարյուր տոկոսով գրանցումների ընդգրկմամբ հետագայում ապահովենք բնակչության բնական չարժան ճիշտ հաշվառումը:

Նկատի ունենալով, վոր մինչ մարդահամարը մնացած ժամանակը սահմանափակ է, անհրաժեշտ է հենց այժմ ձեռք առնել ամենավճռական միջոցներ, 1939 թվին ապահովելու բնակչությանը գրանցումներով լրիվ ընդգրկելը: Անհրաժեշտ է կոնկրետ ձեռնարկել հետեւյալը՝

1. Շրջգործկոմների թուլյալովությամբ չընկնողներում հրավիրել գյուղխորհուրդների քարտուղարների խորհրդակցություններ, վորտեղ ՁԱԳՍ-երի այլ հարցերից բացի (հրահանգի մշակումը, ակտերը վորակով գրանցելը և այլն) դնել չըջանալին հրահանգչի հատուկ զեկուցումը (չըջ. բաժնետի մասնակցությամբ) չըջանի բնակչությունը գրանցմամբ ընդգրկելու մասին:

Ձեկուցման մեջ հատկապես ընդգծել ՈՍՀՄ ԿԳԿ-ի և Ժողկոմխորհի 1936 թ. հուլիսի 27-ի վորոշմամբ Գյուղխորհուրդների քարտուղարների վրա դրված անձնական պատասխանատվությունը բնակչությանը լրիվին գրանցումներով ընդգրկելու համար. հարցը դնել հետեւյալ ձևով:

Գյուղխորհուրդների քարտուղարներն անձամբ իմանում են կամ կարող են իմանալ գյուղխորհուրդների մյուս անդամների և կոլխոզի ակտիվի միջոցով տվյալ գյուղի ընտանիքների մեջ տեղի ունեցած բոլոր փոփոխությունները և ունեն բոլոր հնարավորությունները ազդելու այն անձանց վրա, վորոնք խուսափում են քաղաքացիական կացության ակտերը գրանցել տալուց:

Անգամ այն ազգային կետերում, վորտեղ կրոնական և այլ դավանություններն ու նախապաշարումները դեռևս ուժեղ են, կոլխոզի կոմսոմոլի և այլ կազմակերպությունների հասարակական ազդեցությունը, անկասկած կունենա ցանկացած ներգործությունը:

Անհրաժեշտ է միայն վորպեսզի գյուղխորհուրդի քարտուղարը,

վորի վրա կառավարությունը դրել է այդ պարտականությունները, հանդիսանա այդ հասարակական ազդեցության կազմակերպիչը:

Բացատրելով գյուղխորհուրդների քարտուղարներին կառավարության վորոշմամբ նրանց վրա դրված խնդիրների լրջությունն ու կարևորությունը, նախազգուշացնել նրանց ՌԽՖՍՀ Քր. Որ. 111 հոդ. և այլ հանրապետությունների Քր. Որ. համապատասխան հոդվածների նրանց նկատմամբ կիրառելու մասին, ըստ վորի պատժվում են նշված վորոշումը չկատարելու համար:

2. Որհնդակցություններում հատուկ ուշադրություն դարձնել այն գյուղխորհուրդների վրա, վորտեղ մինչ այժմ գրանցումներ բորոքովին չի կատարվել կամ կատարվել է շատ քիչ չափով:

Առաջարկել այդ գյուղխորհուրդների քարտուղարներին յերկու ամսվա ընթացքում կազմակերպել ակտիվիստների խմբակներ, վորոնց միջոցով նրանք կարող կլինեն հսկողություն սահմանել բոլոր ծննդյան և մահվան դեպքերի վրա և համապատասխան միջոցներ ձեռք առնել գրանցման յենթարկելու այդպիսիք: Այդ ժամկետը լրանալուց հետո, յեթե ազգաբնակչությանը գրանցմամբ ընդգրկելու գործի մեջ վոչ մի բարելավում տեղի չի ունենա, համաձայն ՈՍՀՄ ԿԳԿ և ԺԿԽ 1936 թ. հուլիսի 27-ի վորոշման 4-րդ և 6-րդ կետերի, գյուղխորհուրդների առավել չարամիտ քարտուղարներին կանչել պատասխանատվության:

3. Գյուղական խորհուրդների քարտուղարների չըջանալին խորհրդակցություններ անցկացնելու հետ միաժամանակ Մարդային (Յերկրային կամ հանրապետական) կուսակցական և հասարակական կազմակերպությունների առաջ հարց դնել չըջանալին մամուլում և գյուղխորհուրդներում լայն բացատրական աշխատանք կատարելու Ձաղներում պարտադիր կարգով և ժամանակին ծննդյան և մահվան դեպքերը գրանցելու մասին: Միաժամանակ նպաստ ստացող բազմազան մայրերից կազմակերպել ակտիվ, հանձնարարելով նրանց բնակչության կողմից քաղաքացիական կացության ակտերը գրանցելու վրա մշտական հսկողություն ունենալ:

4. Գյուղխորհուրդների, կոլտնտեսությունների և բազմազան մայրերի ակտիվի միջոցով բացատրել բազմազան կանների փոստաթղթերի ձեակերպման կարգը, ապացուցելով բազմազան մայրերի համար ծնունդը ժամանակին գրանցելը ձեռնառու լինելը:

5. Գյուղխորհուրդների քարտուղարների և գյուղխորհուրդների

11-2840494

միջեւ սոց-մրցման պայմանագրեր կնքելիս առանձին կես մտցնել բնակչությանը գրանցման մեջ ընդգրկելուն ուժանդակող ակտիվ կադ-մակերպելու հարցը և պարտավորություն այդ ընդգրկումը խորհրդաց-նելու մասին:

6. Պայմանավորվել մարդային, Յերկրային և Հանրապետական ԺՏՀՎ հետ, նրանց շրջանային տեսուչների մասնակցությամբ մասին ազդարանակչությանը լրիվ գրանցման մեջ ընդգրկելու համար անց-կացվող ձեռնարկումներում:

7. ՔԿԱԲ-ներին մշակել նշված ձեռնարկումները ըստ շրջանների անցկացնելու կոնկրետ ծրագրեր և հսկել նրանց կիրառման վրա, թույլ չտալով այդ գործում ինքնահոս և պատահականություններ:

8. Վերը նշված միջոցառումները սպառիչ չեն և չեն բացասում այլ նպատակահարմար միջոցառումներ: Բոլոր նման միջոցառումների մասին հայտնեք ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ-ի ՔԿԱԲ մյուս ՔԿԱԲ առաջադրելու համար:

Նշված միջոցառումների կիրառման մասին կանոնավոր ինֆորմացիա ուղարկեք մեզ:

ԴԱՂԱԲԱՅԻԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

ԲԱԺԻՆ 3

ԿՈՆՍՈՒԼՏԱՑԻԱ

1. ՀԱՐՑ. — Քաղ. կացության ակտերի գրանցումը վարելու կարգի մասին ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ-ի հրահանգի 156-րդ հոդվածը նախատեսում է՝ Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցումների վերականգնումը ներկայացվող այն փաստաթղթերի հիման վրա, վորոնք հաստատում են գրանցումների գոյության փաստը կամ դատական վճիռների հիման վրա: Սակայն դատական որգանները չեն ընդունում իրենց վարույթի տակ գրանցումները վերականգնելու գործեր: Ի՞նչպես վարվել նման դեպքերում:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ. — Իսկապես դատարանները չեն ընդունում իրենց վարույթի տակ հատկապես քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցումները վերականգնելու գործեր: Բայց մի շարք քաղաքացիական գործեր (ապրուստի միջոցների, բնակարանային, ժառանգության և այլն), վորոնց քննության ժամանակ դատարանները վճիռներ են կայացնում տարիքը վերականգնելու, ծննդյան, ամուսնության, ամուսնալուծության, մահվան, հայրությանը սահմանելու մասին: Ահա նման վճիռները կարող են ԶԱԳՍ-ի համար հիմք ծառայել, համապատասխան ակտ լրացնելու համար: Անհրաժեշտ է միայն, վոր վճիռները պարունակեն ակտը լրացնելու անհրաժեշտ տվյալները (ամուսն, հայրանուն, ազգանուն, ք-վականը և այլն): Որինակ՝ 1938 թ. ամուսիններ Իվանովների բնակարան

նային հարցը ֆնենու ժամանակ ժողովրդական դատա-
բանը գտել է հաստատված, վոր իվանովների ամուս-
նությունը փաստորեն լուծվել է դեռ յետ 1934 թ. հուն-
վարի 10-ին, բայց իվանովները չեն ձեռնարկել ամուսնալուծությունը: Իվանովներից մեկն ու մեկը յեթե
դիմի ԶԱԳՍ և խնդրի այդ վնիտի հիման վրա իրեն տու-
լու ամուսնալուծության վկայական ԶԱԳՍ-ը պարտու-
վոր է այդ դիմումը բավարարել:

Այսպես պետք է հասկանալ հրահանգի 156 հոդ-
վածը:

2. ՀԱՐՑ.— Բաղաֆաջի Ֆեոդորովը ներկայացել է շրջ. ԶԱԳՍ և
հայտարարել, վոր նա կորցրել է բոլոր փաստաթղթե-
րը, այդ թվում անձնագիրը և 1895 թվին Տուլայում տրը-
ված ծննդյան վկայականը (մետրիկան) ներկայացնելով
միլիցիայի շրջ. բաժանմունքի տեղեկանք առ այն, վոր
նա հայտարարել է փաստաթղթերը կորցնելու մասին,
Ֆեոդորովը խնդրում է վերականգնել ծննդյան գրանցու-
մը. նա իր դիմումին կցել է Տուլայի շրջագահի տեղե-
կանքը այն մասին, վոր 1895 թ. գրանցումների գիրքը
վնչնչացված է: Ինչպես պետք է վարվեր շրջանային
գագը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.— Ծննդյան գրանցումների վերականգնումը չափազանց
լուրջ և պատասխանատու գործ է: Մի կողմից մենք
չենք կարող հաշվի չառնել այն փաստը, վոր բնակ-
չության գգալի մասը իր ժամանակին ընդգրկված չի
յեղել գրանցման մեջ, չենք կարող հաշվի չառնել փա-
տաթղթերը գողանալու և կորցվելու բազմաթիվ դեպ-
քերը, մյուս կողմից ծննդյան վկայականը հանդիսանում
է հիմնական փաստաթուղթ անձնագիր ստանալու համար
այդ պատճառով անխուսափելի յեն անբարեխիղճ (չա-
րախտորեն) միջնորդությունների դեպքերը վերականգ-
ված վկայականներ տալու մասին:

Ծննդյան գրանցումը վերականգնելու ժամանակ մենք պետք է
հիմնովին հավատացած լինենք նրանում, վոր իրոք գործ ունենք

այն անձնավորության հետ, վորը ներկայացնում է իրեն վերա-
կանգնվողը և վոր գրանցման վերականգնումը նրան հարկավոր է
որինական նպատակներով: Այդ իսկ պատճառով ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ-ի հրա-
հանգի 161-րդ հոդվածը պահանջում է ԶԱԳՍԻՑ մի ամսվա ընթաց-
քում ստուգել տրված տվյալները: Ինչպե՞ս վարվել քաղ. Ֆեոդորո-
վի հետ:

Մանրամասն հարց ու փորձ անելուց, նրա վերջին 5 տարվա
կյանքի հիմնական ետապների մասին և պարզելով, վոր այդ ետապ-
ները կարող են հաստատվել, շրջագագը պարտավոր է՝

1. Հարցում կատարել ԲԿԱԲ և ԲԳՄ համապատասխան որգան-
ներին և

2. Ձեռնարկել ստուգման բոլոր այլ միջոցները:

Յեթե ստուգման միջոցով Ֆեոդորովի հայտարարությունը հաս-
տատվի, շրջագագը պարտավոր կլինի Ֆեոդորովին ուղարկել բժշկա-
կան հանձնաժողովի տարիքը վորոշելու համար և ապա վերականգնել
նրա ծննդյան գրանցումը: Ինֆստինիյան հասկանալի յե, վոր տարբեր
կատեգորիայի անձանց ծննդյան գրանցումների վերականգնմանը պետք
է տարբեր ձևի մոտեցում ունենալ՝ այսպես ծնողների հետ ապրող
պատանու գրանցման ձեռնարկումը կարող է կատարվել զգալիորեն
պարզեցված ձևով, իսկ տվյալ վայրը նորքս ժամանած բոլորին ան-
հայտ ֆաղաֆացումը կապված է մանրագին ստուգում կատարելու
հետ:

3. ՀԱՐՑ.— Քաղ. Ի. Վ. Մոկրովը, վորի ծնողները նույնպես
կրել են «Մոկրովներ» ազգանունը, վորը նայել ակտերի գրքերում
գրանցված է Մոկրով ազգանվան տակ, իր ասելով նրան մանկություն-
նից հայտնի չե թե ինչու կրում է Մոզենով ազգանունը:

Այդ ազգանվամբ, նա իբր թե սովորել է դպրոցում, ծառայել է
բանակում, դատապարտվել է քրեական հանցագործության համար և
հեռացված է յեղել կուսակցությունից: Նրա խնդրանքով Շրջագագը
նրան տվել է վկայական յերկու ազգանունով՝ Մոկրով— Մոզենով:
Հարց է ծագում միշտ է վարվել շրջագագը, և յեթե միշտ չե, ապա
վար ազգանունով պետք է ձեռնարկվեր փաստաթուղթը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.— Ձագսի կողմից տրվող յուրաֆանչյուր վկայական,
լինի դա առաջին անգամ թե կրկնակի, տրվում է միայն
ակտերի գրքերում կատարված գրանցումների հիման

վրա: Յեթե խնդրատուն, վորը կրում է վոչ քե այն ազգանունը վորով գրանցված է ակտերի գրքում, այլ մի ուրիշ ազգանուն և զագսի առաջ ակտերի գրքերի գրանցումները փոխելու հարց է առաջադրում, ապա նման փոփոխությունը կարող է կատարվել յերկու ձևով՝ կամ գրանցումը ուղղելու միջոցով, կամ ազգանունը, անունը փոխելու կարգով:

Տվյալ կոնկրետ դեպքում կա՞րող է քաղ. Մոկրով պահանջ դնել յուր ծննդյան գրանցումն ուղղելու:

ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ. զագսերի վերաբերյալ հրահանգի 147 հոդ. ասված է. «Քաղաքացիական կացության ակտերում գրանցված վոչ միշտ տեղեկությունները (ազգանունը, անունը հայրանունը և այլն գրանցելու ժամանակ սխալներ) կարող են ուղղվել շահագրգռված անձանց հայտարարության հիման վրա»: Համապատասխանում է արդյոք քաղաքացի Մոկրովի դեպքը հրահանգի այդ հոդվածին: Վոչ, չի համապատասխանում. քաղաքացի Մոկրովի հայտարարությամբ նրա ծնողները, իսկ Մոկրովն ազգանունը ինքն է ձեռք բերել անհայտ է, յերբ և ինչպիսի պարագաներում: Հետևապես վոչ մի խոսք լինել չի կարող, վոչ միշտ կամ սխալ գրանցման մասին և այդ պատճառով Մոկրովի գրանցումը Մոկրովի ուղղելու համար վոչ մի հիմք չկա: Տվյալ դեպքում մնում է միակ միջոցը՝ փոխել Մոկրով ազգանունը. Մոկրովի, ազգանունը և անունը փոխելու ընդհանուր կարգով: Այդ միշտ կլինի առավել ևս նրա համար, վոր տվյալ դեպքում քաղ. Մոկրովը քրեական գործով դատապարտվել է և բոլոր հիմքերը կա կասկածելու նրան Մոկրով ազգանունը անորինական կարգով յուրացնելու վորչեմը հանցանք քաղցնելու նպատակով. Ազգանունը փոխելը գրանցելու ժամանակ այդ մոմենտները նշելու բոլոր հնարավորությունները մենք ունենք (կենտրոնական քերթում հրատարակել և այլն): Ինչ վերաբերվում է Ջագսի վորոշմանը նրան յերկու ազգանունով փաստաթղթեր տալուն

քանի վոր դա հակասում է հրահանգի 62 հոդվածին, այդ պատճառով անբույլատրելի յե:

4. ՀԱՐՅ. Ջագսերում շատ բազմաթիվ են ստացվում Ազգանուն կամ անուն փոխել ցանկացող քաղաքացիներից այն մասին, վոր փոխելու պրոցեսը տեղում է չափազանց յերկար, յերբեմն մեկ տարի և ավելի: Կարելի՞ յե շտապ դեպքերում (փաստաթղթերը փոխելու և այլն) փոխել ազգանունը կամ անունը առանց կենտրոնական մամուլում հրապարակելու:

ՊԵՏԱՍԽԱՆ. Անուն կամ ազգանունը փոխելու մասին կենտրոնական մամուլում հայտարարություն տալու կարգը սահմանված է կառավարության կողմից: Հայտարարություն տալը պայմանավորված է նրանով, վոր վորոշ հանցագործ ելեմենտներ փորձում են քաղցնելու իրենց հանցագործ անցյալը, ակմեմտի վնասումից քաղցնել է և այլն ազգանունը կամ անունը փոխելու միջոցով:

Այդ պատճառով առանց մամուլում հայտարարություն տալու փոխել ազգանունը կամ անունը չի բույլատրվում: Ինչ վերաբերվում է այդ փոխելու պրոցեսի ժամանակի յերկար տեղադրության մասին յեղած բազմաթիվ ինչպես ցույց է տվել վերջին ժամանակների փորձը, ձգձգումը հաճախ տեղի յե ունենում իրենց՝ զագսերի մեղքով, վորոք չնայած ազգանուն կամ անուն փոխելու վերաբերյալ նյութերը «Իզվեստիա» քերթում հայտարարելու համար ուղարկելու մասին սահմանված կայուն կարգի, հաճախ այդ կարգը խախտում են, վորի հետևանքով նյութը վերադարձվում է Ջագս լրացուցիչ ձեկակերպման համար, վորը բնականորեն յերկարացնում է փոխելու ձեկակերպման ժամանակը: Հիշեցնում ենք զագսերին անուն և ազգանուն փոխելու առթիվ նյութերը ուղարկելու կարգը «Իզվեստիա» կենտրոնական քերթում հայտարարելու համար (սահմանված է 1937 թվի սեպտեմբերի 21-ին):

1. Ազգանուն և անուն փոխելու մասին բոլոր հայտարարութիւնները զազսի շրջազբյուրոյն կողմից ուղարկվում է մարզի, յերկրի, հանրապետութեան համապատասխան ԳԿԱ Բաժին, իսկ վերջինս ծանոթանալուց հետո նյութը ներկայացնում է ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ, ԳՅԱԲ, «ԻԶՎԵՍՏԻՍՏ» թերթում հրապարակելու համար:

2. Խնդրատուի, «Իզվեստիայում» հայտարարելու համար ստացված գրամը (100 ռ.) զազսի կողմից անմիջականորեն ուղարկվում է «Իզվեստիայ»-ի խմբագրութեանը ցույց տալով խնդրատուի ազգանուն, անուն, հայրանունը:

3. Համապատասխան ԳԿԱԲ հասցեյին՝ Զադսին, բացի հայտարարութեան բովանդակութեանից ազգանուն կամ անուն փոխող անձանց մասին ուղարկվում է նաեւ հետեւյալ տեղեկութիւնները ա). Ազգանուն, անուն, հայրանուն. բ). ծննդավայրի անունը և ծննդյան ժամանակը. գ). ծառայութեան վայրը և պաշտոնը. զ). բնակութեան վերջին վայրը (ճիշտ հասցեն) յե). անձնագրի №-ը յեր. և ուս. կողմից և տրված. զ). նոր ազգանունը կամ անունը, ե). ազգանունը կամ անունը փոխելու պատճառը:

4. Հայտարարութեան տեքստը մոտաւորապէս հետեւյալն է: «Մարֆա Դիմիտրի Ֆեոդորովա, 1896 թ. ծնված, ծագումով Ուկրաին մարզի Ալեքսանդրովսկի շրջանի Նոր-Վարանցովկա գյուղից, ապրում է Ռոստով Դոնի վրա քաղաքում, փոխում է անունը՝ Աննայի: Քաղաք Ռոստով-Դոնի վրա Լենինյան շրջազգա»:

5. ՀԱՐՑ.— Ի՞նչպէս վարվել այն դեպքերում, յերբ ծննդյան յեկեղեցական գրքերում նշված չի լինում գրանցվածների ազգանունները, ճիշտ են վարվում այն զազսերը վորոնք այդ դեպքերում ծննդյան վկայական են դուրս գրում առանց ազգանունը ցույց տալու:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.— Առանց ազգանունը ցույց տալու գրանցումները յեկեղեցական գրքերում կատարվել է տերտերների կողմից, գլխավորապէս այսպէս փոխված «ապոլինի ծնված» յերեխաներին գրանցելու ժամանակ:

Դա հետեւանք է մի կողմից տերտերների կողմից կիրառուող գործընդհանուր քաղաքականութեան հանդեպ այսպէս կոչված «կրօնական բարոյականութիւնը» խախտողների, մյուս կողմից մայրերի վախի և չցանկանալուն հայտնելու առանց ամուսնանալու ծնված յերեխայի

հոր ազգանունը, իսկ յերեխաներին մոր ազգանունով գրանցելը վերջ հիշված պատճառներով տերտերները մերժում եյին:

Համաձայն խորհրդային որենքների վոչ մի տարբերութեան չկէ գրանցված և չգրանցված ամուսնութեանից ծնված յերեխաների միջև: Այդ պատճառով այն ԶԱԳՍ-երի գործողութիւնը, վորոնք ծննդյան վկայական են դուրս գրում առանց ազգանունը ցույց տալու, միայն այն հիման վրա, վոր յեկեղեցական համապատասխան գրքերում նշված չէ ազգանունը, խորոյն ճիշտ չէ: Ծննդյան վկայական տալու ժամանակ բոլոր դեպքերում ազգանունը ցույց տալու պարտաւոր է: Յեկեղեցական գրանցումներով, վորտեղ ազգանունը չի նշված, ծննդյան վկայական դուրս գրելու ժամանակ, ազգանունը գրվում է խնդրատուների հայտարարութեան հիման վրա, վորոնք պարտաւոր են փաստաթղթերով կամ յերկու հոգու վկայութեամբ հաստատել, վոր նրանք մանկութեանից կրում են իրենց ցույց տրված ազգանունը: Յեթե խնդրատուներն իրենց ցույց տված ազգանունը կրելու հանգամանքը հաստատող վոչ մի փաստաթուղթ չունեն (փաստաթղթերը կորցնելու կամ գողանալու դեպքերում) նաեւ անհար է ներկայացնել վկաների հաստատութիւն, վկայական տալու հետաձգվում է խնդրատուի ինքնութիւնը ստուգելու համար: Այս դեպքում ստուգումը կատարվում է այնպէս, ինչպէս ծննդյան գրանցումը վերականգնելու ժամանակ (տես՝ ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ ԶԱԳՍ-ի վերաբերյալ հրահանգի 159, 160 և 161 հոդվածները):

6. ՀԱՐՑ.— Միակողմանի ամուսնալուծութիւններ գրանցելու ժամանակ— յերկրորդ ամուսինը, վորին ԶԱԳՍ-ը ծանուցում է ուղարկում ամուսնալուծութեան առթիւ ստացված դիմումի մասին. սովորաբար հաստատում չեն ուղարկում ծանուցումն ստանալու մասին և նման դեպքերում ԶԱԳՍ-ը կամ մերժում է միակողմանի ամուսնալուծութիւն կատարել, կամ բավարարվում է փոստի հաղորդագրութեամբ այն մասին, վոր նմանը հանձնված է: ԶԱԳՍ-երը մեծ մասամբ իրագործում են վերջինը: Ճիշտ է արդոյոք հրահանգի 8-րդ գլխի նման մեկնաբանումը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.— Ամուսնալուծութեան մասին նոր որեւից, վորը հրատարակված է կառավարութեան 1936 թվի հունիսի 27-ի արարտներն արգելելու վորոշման մեջ, նախատես-

նում է ամուսնավորություն գրանցելու ժամանակ յերկու ամուսիններին հրավիրելը: Ամուսնավորությունը գրանցելու այդ նոր կարգը անհրաժեշտ է, յերկրորդ ամուսնու պահանջը յերեխաների և անաշխատունակ ամուսնու պահանջը հայտարարելու համար: Այստեղից պարզ է, վոր յերկրորդ ամուսինը (համախ կինը) առավելապես շահագրգռված է կամ ինքը ներկայանալու ԶԱԳՍ և յուր պահանջն առաջադրելու ամուսնավորության համար դիմող ամուսնուն, կամ գոնե գրավոր ձևով հայտնի իր պահանջները: Բայց հարցը նրանումն է, վոր յերկրորդ ամուսինը (կինը) ամուսնավորությունը գրանցելու կարգի հետ ծանոթ չլինելով, սխալ է կարծում, վոր իբր թե ԶԱԳՍ չներկայանալով կվիժեցնի ամուսնավորության գրանցումը: Այդ իսկ պատճառով ԶԱԳՍ-ի աշխատակիցը, վորը չպետք է մոռանա ամուսնավորության մասին նոր որեմեկ հիմնական նպատակը, չպետք է սամեանափակվի միայն նրանով, վոր փաստի գրքում մի վումն ստորագրել է ԶԱԳՍ հրավիրելու մասին ծանուցագիրը ստանալու մասին, այլ պարտավոր է կրկին ծանուցում ուղարկել և առաջարկել հայտնել ԶԱԳՍ չներկայանալու պատճառները: Միայն յերկրորդ ամուսնուց պատասխան ստանալուց հետո կամ յերբ ԶԱԳՍ-ի աշխատակիցը նշտորեն պարզել է, վոր ծանուցումը յերկրորդ ամուսնուն հանձնված է և հետևապես յերկրորդ ամուսինը հրաժարվում է յուր շահերը պաշտպանելուց, ամուսնավորությունը կարող է գրանցվել միայն դիմողի ներկայությամբ: Յեթե ԶԱԳՍ-ի աշխատակիցը նիշտ տեղեկություն չունի յերկրորդ ամուսնուն ծանուցումը հանձնելու մասին, ամուսնավորությունը չպետք է գրանցվի մինչև ամուսնավորության մասին դիմում ստանալու ուրից վեց ամսվա ժամկետը լրանալը:

Ի նկատի ունենալով, վոր ինչպես վերն է հիշատակված, շատ կանայք կարծում են, վոր յեթե նրանք չներկայանան ԶԱԳՍ, այդպիսով կվիժեցնեն ամուսնավորության գրանցումը, անհրաժեշտ է նրանց ուղարկվող ծանուցման մեջ նշգրիտ նշել, վոր ԶԱԳՍ ներկայա-

նալն պնդածեշտ է նրա համար, վոր ամուսնավորությունը գրանցելու ժամանակ ԶԱԳՍ-ը կարողանա պաշտպանել յերեխաների և անաշխատունակ ամուսնու շահերը, և վոր նա ԶԱԳՍ չներկայանալով կամ ծանուցումը ստանալու հաստատում չուղարկելով չի վիժեցնի ամուսնավորությունը, քանի վոր այդպիսին կգրանցվի իր բացակայությամբ և այդպիսով անկասկած վնաս կըհասցնի իրեն և յերեխաներին (տես՝ ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ-ի 1938 թ. մարտի 27-ի նո. 57 շրջաբերականը):

7. ՀԱՐՑ.— Յերեխաներ վորդեգրած քաղաքացիներից ԶԱԳՍ-երում ստացվում են բազմաթիվ դիմումներ, վորով խնդրում են իրենց տալ համապատասխան փաստաթղթեր, վորոնցով նրանք կոչվեն վոչ թե վորդեգրողներ, այլ ծնողներ:

Այդ դիմումները պատճառաբանված են նրանով. վոր յերեխաները նրանց կողմից վորդեգրված են վաղ հասակից և դաստիարակվում են այն գիտակցությամբ. վոր իրենք ապրում են իրենց իսկական (արյունակցական) ծնողների մոտ: Ի՞նչպես վարվել նման դեպքերում: Կարող են ԶԱԳՍ-երը բավարարել այդ խնդիրները և վորդեգրողներին տալ վորդեգրության վկայականի փոխարեն ծննդյան վկայական:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.— Վորդեգրողների խնդիրները վորդեգրված յերեխաներին վորդեգրության վկայականների փոխարեն ծննդյան վկայականներ տալու մասին ԶԱԳՍ-երը իրավունք չունեն բավարարելու հետևյալ պատճառներով:

Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցումը ունի ազգաբնակչության բնական շարժման հաշվառման իր հիմնական նպատակը և պետք է արտացոլի գրանցման յենթակա իրական ակտերը և դեպքերը: Այդ նշանակում է, վոր գրքերում գրանցված ակտերը ծննդյան, մահվան, ամուսնության մասին և այլն, պետք է իսկապես համապատասխանեն տեղի ունեցած ծննդյան, մահվան, ամուսնության և այլ փաստերին: Այդ պատճառով ակտերի գրքում ծնողների փոխարեն վորդեգրողներին գրանցելը, կնշանակի քաղաքացիական կացության ակտերի գրքի մեջ քացահայտ վոչ նիշտ տեղեկություն-

ներ գրանցել, վորն անպայման անքույատրելի յէ: Վորդեգրվածի համար ծննդյան վկայական դուրս գրել առանց ակտերի գրքերում համապատասխան գրանցումներ կատարելու, նույնպես անհնար է, քանի վոր ԶԱԳՍ-երի կողմից տրվող փաստաթղթերը հանդիսանում են ակտերի գրքերի փաղվածքներ, այդ պատճառով այդպիսի կարող են տրվել միայն գրքում յեղած գրանցումների հիման վրա և իսկուրյամբ համապատասխանեն այդ գրանցումներին:

2. ՌԵՅՍՆԱՆՈՒԹՅԱՆ, ԸՆՏԱՆԻՔԻ և ԽՆՏԱՎԿԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐԵՆՆՈՂՔԻ 60-րդ հոդվածի համաձայն վորդեգրության ժամանակ, վորդեգրվողին կարող է տրվել վորդեգրողի ազգանունը, նույնպես և վորդեգրվողի համաձայնության դեպքում նաև վորդեգրողի հայրանունը:

Որենսդրելի այս հոդվածից յերևում է, վոր վորդեգրողներին լիովին հավասարեցնել ծնողներին անհնար է, առանց վորդեգրվող յերեխաների զիտության, այդ պատճառով վորդեգրողների ցանկութունը վորդեգրված յերեխաներից թաղցնելու այն, վոր նրանք իրենց հարողատ յերեխաները չեն, անիրազործելի յէ, քանի վոր վորդեգրողների հայրանունը նրանց տալ կարելի յէ, յերբ նրանք կմեծանան և հետևապես արդեն կիմանան, որ վորդեգրողները նրանց ծնողները չեն. Հիշվածից յերևում է, վոր չկա որինական վոչ մի հիմք վորդեգրողներին դարձնել ծնողներ ըստ ծաղղմի և այդ պատճառով նման դիմումները ԶԱԳՍեր-ի կողմից պետք է մերժվեն:

8. ՀԱՐՑ.— Ի՞նչպես է լրացվում մահվան ակտի 9-րդ սյունակը (աշխատանքի վայրը և պաշտոնը), յեթե գրանցվում է «տղևային տնտեսուհու» մահը, վորը սակայն վորևե մեկի խնամքի տակ գտնվելիս չի յեղել, այլ ապրել է յուր տնտեսության յեկամուտով (կով, բանջարանոց և այլն):

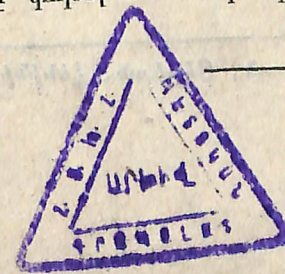
ՊԵՏԱՍԽԱՆ.— ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ-ի ԷՊՍՍ-ի 17-րդ հոդվածի «բ» կետի համաձայն պենսիոներների, քաղաքացիների և տղային տնտեսուհիների նկատմամբ «աշխատանքի վայրը» կետում գիծ է փաշվում: Բայց այնտեղ 17-րդ հոդվածում խոսքը վերաբերվում է այն տղային տնտեսուհիներին, վորոնք գտնվում են վորևե մեկի խնամքի տակ (ամուսինը բանվոր է կամ ծառայող, իսկ կինը վարում է տնտեսությունը):

Այս դեպքում մեր խոսքը նման «տղային տնտեսուհուն» չի վերաբերում: Տվյալ դեպքում գրանցվում է ամուսնու (յերեխաների) խնամքի տակ չգտնվող վոչ մի տեղ չաշխատող տղային տնտեսուհու մահը, վորը ապրել է բանջարանոցի մշակումից, յուր կովի կաթը վաճառելուց և այլ միջոցներից ստացված յեկամուտով: Ըստ էության նրան տղային տնտեսուհի անվանելը կիննի վոչ բոլորովին ճիշտ: Այդ պատճառով մահվան ակտի 9-րդ սյունակը լրացնելու ժամանակ նման դեպքերում պետք է գրել «աշխատանքի բնույթը» — ռժանդակ գյուղակիս տնտեսություն, իսկ «աշխատանքի վայրը» — յուր տղևտեսության մեջ:

9. ՀԱՐՑ.— Ամուսնության ժամանակ ամուսինները վորոշում են մնալ իրենց մինչամուսնական ազգանուններով: Բայց մեկ կամ յերկու տարի հետո կինը վորևե պատճառով ցանկանում է ընդունել ամուսնու ազգանունը: Ի՞նչպես վարվել նման դեպքերում:

ՊԵՏԱՍԽԱՆ.— ԽՍՀՄ ՆԳԺԿ-ի ԶԱԳՍ-ի վերաբերյալ ԷՊՍՍ-ի 62-րդ հոդվածի համաձայն ամուսնացողներին իրավունք է վերապահվում ընդունել մեկ ընդհանուր՝ մարդու կամ կնոջ ազգանունը, կամ քե մնալ մինչ ամուսնական ազգանուններով: Այդ պետք է հասկանալ հետևյալ կերպ՝ ամուսնացողներին յուր ազգանունը յերկրորդ ամուսնու ազգանվան փոխելու իրավունք է տրվում միայն այդ ամուսնությունը գրանցելու ժամանակ:

Յեթե ամուսնությունը գրանցելու ժամանակ ասեմք կինը վորոշել է մնալ մինչամուսնական ազգանունով, այսինքն չի ցանկացել յուր ազգանունը ամուսնու ազգանունով փոխելու իրավունքն ռոտագործել, նա այդպիսով այդ իրավունքը կորցրել է: Յեթե նա այնուամենայնիվ ցանկանում է փոխել իր ազգանունը, այդ կարելի յէ անել միայն ազգանունը փոխելու ընդհանուր կարգով, այսինքն քերթում հայտարարություն տալով, ազգանունը փոխելու համար պետիաստորք վնարելով:

Գրալիտերի լիազորված Ե 2207. Գրադեր № 239.
Տիրաժ 180

Գեաւրաւի I տպարան, Յերեւան, Լենինի 65

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0987282

9 MAR 1939

841

11

28707

p-84